

**„MASZ DAR
UZDRAWIANIA”
DRUGIE ŻYCIE**

Czym jest transplantacja?

- Organizm człowieka jest zbudowany z narządów i tkanek. Czasem mogą być uszkodzone od urodzenia (np. w skutek wad genetycznych), częściej w ciągu życia może dojść do poważnego urazu lub choroby, która nieodwracalnie zniszczy narząd.
- Kiedy uszkodzenia doznają ważne dla życia narządy np. wątroba, płuca, pomimo leczenia choroba postępuje do stadium, w którym ostatnią szansą jest transplantacja. Przeszczepianie narządu czy tkanki pozwala choremu powrócić do normalnego życia, np. przeszczepienie rogówki pozwala odzyskać wzrok.

- **Przeszczep (transplantacja) to operacja, która polega na chirurgicznym pobraniu zdrowego narządu od dawcy i wszczepieniu go do organizmu biorcy.**
- W ten sposób zastępuje się w ciele biorcy organ, który nie potrafi już właściwie spełniać swojej roli. Przeszczep może dotyczyć narządów, ale też tkanek i komórek.
- Celem zabiegu jest ratowanie życia i przywracanie zdrowia ciężko chorym.

Zgłoszenie pacjenta do przeszczepiania

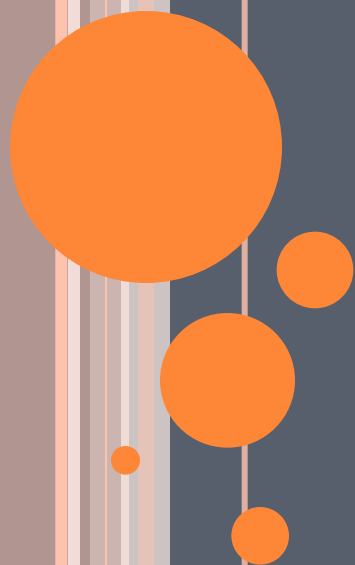
- O potrzebie leczenia przeszczepieniem narządu decyduje zespół lekarzy.
- Lekarz zgłasza pacjenta do ośrodka transplantacyjnego specjalizującego się w przeszczepianiu serca, nerki czy wątroby.
- W ośrodku specjaliści określają, czy dana osoba spełnia kryteria wskazujące na konieczność dokonania przeszczepu.
- Jeśli spełnia określone warunki, oznaczana jest grupa krwi oraz antygeny zgodności tkankowej, następnie taka osoba zgłaszana jest na Krajową Listę Osób Oczekujących na Przeszczepienie.

Czas oczekiwania

- Czas oczekiwania na liście do operacji zależy od wielu czynników:
- Jak zaawansowana jest niewydolność narządu?
- Jaka jest grupa krwi biorcy?
- Od stopnia zgodności pomiędzy antygenami dawcy i biorcy.
- Jeśli narząd jest zgodny z parametrami biorcy powiadomiony jest lekarz prowadzący chorego o możliwości przeszczepienia.
- Jeśli pacjent jest w stanie pozwalającym na przeprowadzenie operacji, rozpoczyna się przygotowanie do transplantacji.
- W Polsce średni czas oczekiwania na przeszczep narządu wynosi dwa lata.

DAWCA

Dawca żywy

- Są organy, które mogą być pobrane od żywego dawcy, a ich brak nie spowoduje upośledzenia funkcji jego organizmu.
- Przeszczepiona może być w ten sposób **nerka, segment wątroby, a także szpik kostny.**
- Osoba, która decyduje się zostać żywym dawcą musi uzyskać zgodę na pobranie narządów, które wydaje lekarz po wykonaniu wszystkich niezbędnych badań.
- Żywym dawcą może zostać wyłącznie osoba spokrewniona lub osoba, którą łączy z biorcą narządu szczególna zażyłość.

Dawca martwy

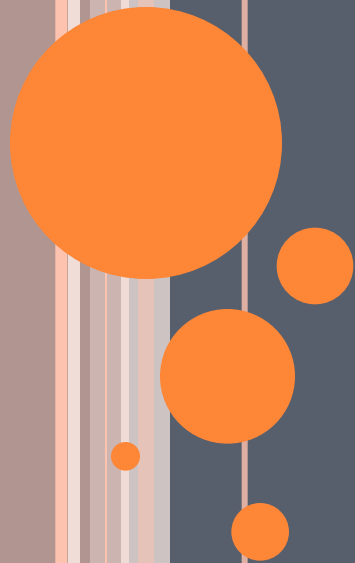
- Narządy do przeszczepu mogą być pobrane jedynie od osoby nie dotkniętej chorobą. U dawcy wykonywane są przed zabiegiem badania mające na celu wykluczenie chorób, które mogłyby być przeniesione na biorcę.
- Od dawców zmarłych mogą zostać pobrane m.in. następujące organy: **płuca, trzustka, serce oraz rogówka, wątroba i jelito.**
- Pobieranie narządów od osoby zmarłej opatrzone jest wieloma zabezpieczeniami.
- Dawcą może zostać jedynie ta osoba, która za życia nie wyraziła sprzeciwu.
- Spełniony musi być również warunek wyczerpania względem pacjenta wszystkich możliwości leczenia przy jednoczesnym stwierdzeniu śmierci mózgu.

Czym jest śmierć mózgu?

- Pobranie narządu od dawcy zmarłego może nastąpić jedynie wtedy, gdy komisja lekarska złożona z trzech lekarzy orzeknie śmierć pnia mózgu.
- W tej części mózgu znajdują się ośrodki odpowiedzialne za podstawowe funkcje życiowe, jak oddychanie i krążenie krwi.
- Nieodwracalne wyłączenie tych funkcji oznacza śmierć człowieka.

PRAWO W POLSCE

Prawo w Polsce

- W Polsce aktualnie obowiązuje **ustawa o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów** z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U. 2005 nr 169, poz. 1411), która reguluje kompleksowo problemy związane z pośmiertnym dawstwem narządów, przeszczepami między członkami rodziny, pozyskiwaniem narządów od osób pozostających w stosunkach partnerskich, dawstwa tkanek odnawialnych, zasad przeszczepiania, tworzenia banków tkanek i krwi pępowinowej. Regulacje wskazanej ustawy odnoszą się również do kwestii pozyskiwania narządów dla celów medycznych (diagnostycznych, leczniczych, naukowych i dydaktycznych).

Zgoda domniemana

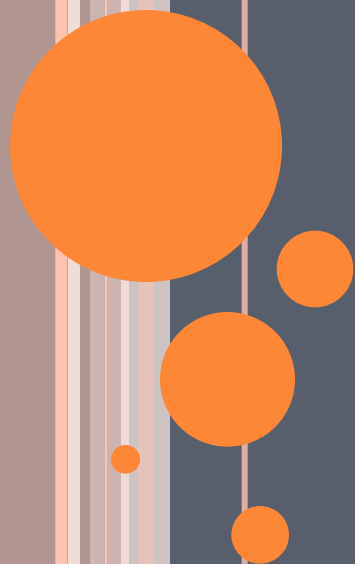
- Polskie prawo wprowadziło zasadę zgody domniemanej.
- Oznacza ona, że człowiek, który nie zgłosił za życia sprzeciwu na pobranie narządów do przeszczepów może zostać ich dawcą.
- **Lekarze nie mają obowiązku pytać rodziny zmarłego o zgodę.**

Nie zgadzam się – Centralny Rejestr Sprzeciwów

- Każdy ma prawo nie wyrazić zgody na pobranie po śmierci jego narządów do przeszczepu.
- W tym celu należy złożyć osobiście lub listownie, na specjalnym formularzu dostępnym m.in. poprzez stronę internetową : www.poltransplant.org.pl stosowne oświadczenie do Centralnego Rejestru Sprzeciwów.
- Można wysłać je też pocztą tradycyjną.
- Sprzeciw taki jest ważny od momentu otrzymania potwierdzenia wpisu drogą listowną.
- Obowiązkiem lekarzy przed pobraniem organów jest sprawdzenie czy potencjalny dawca nie wyraził zgody na przeszczepianie swoich narządów.

OŚWIADCZENIE WOLI

Wyrażenie zgody

- Wyrażenie zgody na oddanie swoich narządów do przeszczepu jest świadomą decyzją, podjętą za życia.
- To swoisty testament, w którym wolą zmarłego jest uratowanie życia i zdrowia drugiego człowieka.
- Każdy może zadeklarować gotowość oddania narządów i tkanek. W przypadku osób niepełnoletnich, deklaracja musi zostać zaakceptowana podpisem rodziców lub opiekunów prawnych.

Oświadczenie Woli

- Aby móc samodzielnie wypełnić Oświadczenie Woli, należy mieć ukończone 18 lat.
- Oświadczenie woli to prosty druk, który jest deklaracją świadomej zgody człowieka na to, by po jego śmierci pobrać organy do przeszczepu. Dzięki nim bowiem będzie można uratować życie i zdrowie drugiego człowieka.
- Wypełniony dokument należy nosić zawsze przy sobie, w miejscu, które będzie sprawdzone w celu ustalenia tożsamości – najlepiej razem z dokumentami.
- O swojej woli należy także powiadomić bliskich, z których nasza deklaracja pozwoli zdjąć ciężar podejmowania decyzji, w sytuacji bólu i straty po śmierci członka rodziny.
- Znalezienie podpisanego oświadczenia woli nie zwalnia lekarzy z obowiązku sprawdzenia w Centralnym Rejestrze Sprzeciwów, czy za życia dana osoba nie złożyła sprzeciwu.

Organizatorzy:

Patronat:

Oświadczenie woli

Wyrażam zgodę, by po śmierci, moje organy i tkanki zostały użyte do transplantacji - ratowania życia innych ludzi.

Proszę, by rodzina uszanowała moją decyzję.

IMIĘ _____

NAZWISKO _____

DATA URODZENIA _____

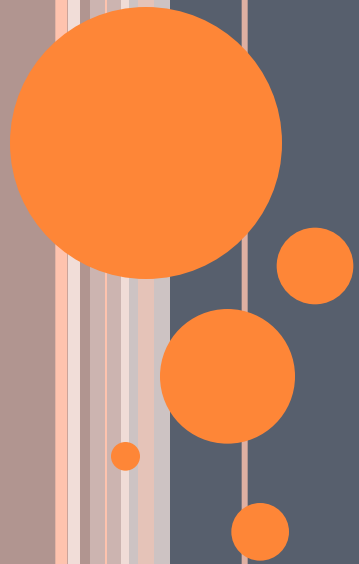
PESEL _____

ADRES _____

DATA _____

PODPIS _____

QUIZ

Prawda / Fałsz ?

1. przeszczep rzadko kończy się sukcesem.

2. Polska jest krajem, w którym obowiązuje zgoda domniemana na pobranie narządów.

3. Lekarze nie zrobią wszystkiego, co możliwe dla ratowania mojego życia, po to żebym został dawcą.

4. Osoba z rozpoznaną śmiercią mózgu powróci do zdrowia.

5. Polacy w większości popierają transplantację.

6. Narządy i tkanki pobrane od dawcy mogą uratować życie kilku osób, wielu innym pozwolą na lepsze życie.

7. Bogaty człowiek może szybciej dostać potrzebny narząd.

8. Wiele religii zabrania oddawania narządów do przeszczepów.

9. Każdy indywidualnie określa, jakie narządy i tkanki mogą zostać pobrane.

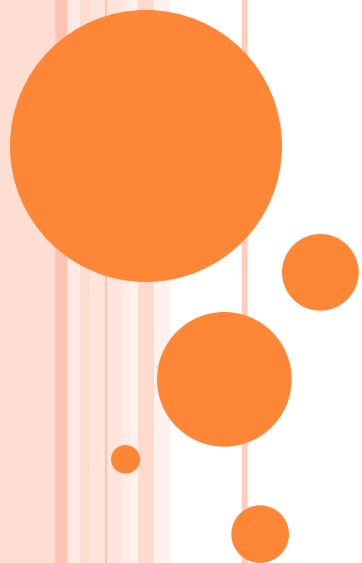
10. Polska jest krajem, w którym nie przeszczepia się płuc.

Źródła:

- <http://drugiezycie.org.pl/>
- <https://www.dawca.pl/>
- <http://www.incet.uj.edu.pl/>
- <http://prawa-pacjenta.wieszjak.pl/>
- Materiały rozdawane na szkoleniach przez organizatorów kampanii:

KONIEC
ZSZ Nr 2
Września 2013

Opracowała: A. Kubiaczyk